



# ФАКУЛЬТЕТ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНИХ СИСТЕМ

## ЗАХАРЧУК Олександр Сидорович

Декан факультету  
Доктор технічних  
наук, професор



Захарчук Олександр Сидорович народився 16 жовтня 1947 р. Після закінчення школи у 1965 р. вступив до Луганського машинобудівного інституту на спеціальність «Електричні машини і апарати».

Після закінчення інституту у 1970 р. працював на Луганському тепловозобудівному заводі інженером-конструктором до 1976 р., після цього підприємством був направлений на навчання в цільову аспірантуру Ленінградського інституту інженерів залізничного транспорту.

Тематика наукової діяльності — дослідження та розробка спеціальних електричних машин для рухомого складу поїздів. У 1978 р. достроково захистив кандидатську дисертацію у спеціалізованій вченій раді Московського інституту інженерів залізничного транспорту.

Після захисту дисертації повернувся до Луганського машинобудівного інституту, де працював доцентом на кафедрі електромеханіки, яку очолював у 2002 р. після захисту докторської дисертації.

З 2006 р. працює деканом і водночас завідувачем нової кафедри електротехнічних систем електроспоживання. Активний прихильник впровадження комп'ютерних технологій у навчальний процес на факультеті. За останні три роки створив міжфакультетський комп'ютерний центр і факультетський лабораторний корпус, де сучасні навчальні лабораторні електротехнічні стенди об'єднані з комп'ютерними системами (120 комп'ютерів вмонтовано в експериментальні лабораторні стенди), що дозволяє викладачам проводити цікаві заняття зі студентами на високому рівні.

©

Видавничий Центр «Луганськ»  
<http://www.lugansk.com.ua>

До складу факультету входять кафедри: електромеханіки, приладів, електротехнічних систем електроспоживання.

Напрями підготовки: «Електромеханіка», «Прилади», «Електротехніка та електротехнології».

На факультеті працюють 5 докторів та 24 кандидати наук.

Аспірантура та докторантура за спеціальностями:

05.09.01 — Електричні машини й апарати,

05.13.05 — Комп'ютерні системи та компоненти,

05.11.13 — Прилади і методи контролю та визначення складу речовин

Факультет електротехнічних систем (раніше «Електротехнічний») є одним із перших факультетів Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. Заснований у 1920 р., як вечірній робітничий технікум, на якому було лише два факультети: механічний та електротехнічний.

Декан факультету — доктор технічних наук, професор Олександр Сидорович Захарчук. Із перших днів перебування на цій відповідальній посаді він насамперед серйозно займається поліпшенням матеріально-технічної бази цього підрозділу університету, а також організовує навчальний процес, виховну роботу серед студентів, що позитивно впливає на розвиток факультету.

На факультеті працює 5 докторів і 24 кандидати технічних наук, створено наукову лабораторію технічної електродинаміки. Навчається 1136 студентів, із них — 424 за денною і 712 — за заочною формами навчання.

Датою другого народження факультету електротехнічних систем вважається 1964 р., адже саме тоді він отримав назву — «Електромашинобудівний». Першим деканом у 1964 р. вчена рада обрала доцента, кандидата технічних наук Леоніда Федоровича Бисова. Згодом цю посаду обійняв доцент, кандидат технічних наук Дмитро Іванович Добрунов. Вони обидва багато зробили для становлення й розвитку факультету.

Засновником і першим завідувачем провідної кафедри загальної електротехніки був неабиякий учений і чудовий лектор, кандидат технічних наук, професор Йосип Антонович Дідоренко. Він доклав чимало зусиль для створення кафедри, її лабораторій, методичного забезпечення підбору викладачів.

З ініціативи Й.А. Дідоренка у 1964 році кафедра починає набирати студентів за спеціальністю «Електричні машини», а вже через 3 роки відкривається однойменна кафедра.

Із перших днів заснування факультету у його складі була кафедра «Напівпровідники та електровакуумне



**В.В. Яковенко**, завідувач кафедри «Електромеханіка», д. т. н., професор



**В.В. Мірошников**, завідувач кафедри «Прилади», д. т. н., професор

машинобудування», якою завідував Е. С. Риндіна також — кафедра «Електротермічні установки». Крім того, до складу факультету входили кафедри «Марксистсько-ленінська філософія», «Іноземні мови», «Фізичне виховання», «Автоматизація виробничих процесів», «Теоретична механіка», «Технічна кібернетика і системи управління», «Комп'ютеризовані системи».

У зв'язку з бурхливим розвитком інституту часто змінювалася назва факультету: з 1993 р. — факультет автоматики й електромеханіки, згодом (1998 р.) — електротехнічний факультет, і нарешті з 28 серпня 2009 р. — факультет електротехнічних систем.

У різні роки деканами ЕТФ були: А. К. Колісниченко; кандидат технічних наук, доцент О. Г. Черних, доцент С. С. Єрошин; кандидат технічних наук, доцент В. Г. Буряк; кандидат технічних наук, доцент Е. Х. Шуле; кандидат технічних наук, доцент В. І. Фадеев; доктор технічних наук, професор В. В. Яковенко, з 2006 р. — доктор технічних наук, професор О. С. Захарчук.

Так само швидко змінювалися і назви кафедр:

Протягом 1946–1963 рр. найстаріша кафедра факультету, — **кафедра загальної електротехніки** входила до складу кафедри загальної фізики й електротехніки, її очолював професор С. М. Холодилін. У вересні 1963 р. було створено **кафедру «Загальна і теоретична електротехніка»**, завідувачем якої став кандидат технічних наук, доцент Й. А. Дідоренко. У 1967 р. кафедра розділилася на дві. Утворилися самостійні кафедри: «загальна і



У лабораторії електричних машин

теоретична електротехніка та **«Електричні машини»**. Першу очолив доцент Д. І. Добрунов. За час його роботи на цій посаді було створено лабораторії загальної і теоретичної основ електротехніки, технічний зміст яких і досі не застарів.

Упродовж 1975–1981 рр. кафедрою завідує кандидат технічних наук, доцент В. В. Яковенко. Разом з ним прийшли працювати на кафедру кандидати наук, доценти М. Ф. Смирний, А. І. Силков, захищає дисертацію один із найстаріших викладачів кафедри — А. П. Нестеренко. Кафедра розширює ділові й наукові зв'язки, проводить значну роботу зі створення інформаційної системи управління стендами КБ Морозова заводу ім. Малишева (м. Харків). Здійснюються науково-дослідні роботи з дефектоскопії, контролю намагніченості феромагнітних виробів.

У 1981 р. кафедру «Загальна і теоретична електротехніка» очолює кандидат технічних наук, доцент Г. А. Бобровський, саме він створює лабораторію промислової електроніки.

У період, коли кафедрою завідували кандидат технічних наук, доцент А. П. Нестеренко, а згодом — доцент В. О. Карташян, активно розвивається наукова тематика електромагнітної сепарації. Засновником наукової школи електромагнітної сепарації по праву вважається В. О. Карташян.

У 1993 р. завідувачем кафедри електротехніки призначають доктора технічних наук, професора В. В. Яковенка. Він підготував п'ятнадцять кандидатів і двох докторів технічних наук. При кафедрі було відкрито аспірантуру й докторантуру, а також лабораторію «Технічна електродинаміка», яка розробила і впровадила на кількох промислових підприємствах демагнізатори і прилади для контролю якості розмагнічування феромагнітних виробів, на українських трамваях розроблений і встановлений прилад контролю швидкості, розробляються і виготовляються засоби магнітної та електромагнітної дефектоскопії.

У 1995 р. кафедра стає випускною та перейменовується в кафедру **«Приладобудування і електротехніка»**.

Вона є однією із провідних в університеті з налагодження навчального процесу. Професор В. В. Яковенко, доценти С. В. Бубличенко, В. О. Карташян, Н. А. Малишевич, В. М. Антонюк, К. В. Филимоненко та інші активно здійснювали

підготовку методичного забезпечення розрахунково-графічних робіт.

У 2000 р. кафедру «Приладобудування й електротехніка» було розділено на дві: загальнотехнічну **«Електротехніка»** і **«Прилади»** з випускними спеціальностями «Прилади і системи неруйнівного контролю» і «Наукові, аналітичні та екологічні прилади і системи» із науково-дослідної лабораторією «Технічна електродинаміка». Її завідувач — молодий та енергійний випускник електротехнічного факультету, нині — доктор технічних наук, професор В. В. Мірошников.

На кафедрі «Прилади» навчальний процес здійснюють 9 викладачів, 5 із них — кандидати технічних наук, доценти, 1 — професор, завідувач кафедри. Середній вік співробітників кафедри — 47 років, що свідчить про високий потенціал, уміння й бажання працювати в сучасних умовах.

Кафедра має у своєму розпорядженні комп'ютерний клас, лабораторії електроніки і мікропроцесорної техніки, приладів неруйнівного контролю і медичної діагностики.

Дипломні проекти, які виконують студенти кафедри, мають прикладний характер. Розроблені за участю студентів прилади успішно працюють на підприємствах Росії, України, Білорусії.

Співробітники кафедри постійно проводять науково-дослідну роботу, в результаті якої укладаються угоди на розробку і постачання сучасних засобів технічної діагностики й контролю. Базовим науковим підрозділом кафедри є науково-дослідна лабораторія «Технічна електродинаміка» Її науковий керівник, доктор технічних наук, професор В. В. Мірошников, і очолюваний ним колектив займаються дослідженнями в царині магнітної та електромагнітної діагностики і контролю матеріалів, виробів і середовища і за досягнутими результатами посідають провідні позиції в Україні.

Якщо взяти до уваги стійкі тенденції поліпшення якості продукції, що випускається на профільних підприємствах, захист навколишнього середовища від техногенних катастроф, загальний облік і контроль споживаних ресурсів, можна зробити висновок на користь спеціальностей кафедри, що мають життєво важливий характер і забезпечують випускникам надійне майбутнє.



Від теорії — до практики

У 2007 р. на кафедрі відкрито спеціалізовану вчену раду із захисту кандидатських дисертацій за спеціальністю 05.11.13 — «Прилади і методи контролю та визнання складу речовин».

Студенти кафедри «Прилади» щорічно займають призові місця у Всеукраїнських конкурсах наукових робіт студентів за напрямком приладобудування.

З 1967 р. випускна кафедра «Електричні машини» (з 2000 р. — кафедра **«Електромеханіка»**) готує спеціалістів у галузі виробництва та експлуатації електричних машин, але кафедра започаткувала свою діяльність ще в 1921 році. Тоді це був електротехнічний факультет (згодом перейменований на енергетичний) робітничого технікуму з вечірньою формою навчання. До складу факультету входила й кафедра загальної електротехніки, яка забезпечувала загальний курс і здійснювала підготовку інженерів-електромеханіків за спеціальним дозволом Наркому освіти РСФСР.

У 1964 р. у вузі вперше прийняли студентів на спеціальність «Електричні машини та апарати». 12 травня 1967 року створено кафедру «Електричні машини». Цей весняний день вважається днем народження кафедри. Її засновником був чудовий учений і лектор, кандидат технічних наук, доцент Йосип Антонович Дідоренко, який завідував кафедрою до 1970 року. Перший випуск інженерів-електромеханіків (27 спеціалістів) відбувся у 1969 р.

Йосипа Антоновича вперше на кафедрі на професорську посаду обирала вчена рада вузу. Він залишив у спадщину своїм наступникам колектив із прекрасними традиціями доброзичливості, сумлінного ставлення до роботи, інтелігентності, взаємодопомоги, поваги до студентів.

Протягом 1970–1971 рр. виконувачем обов'язки завідувача кафедри був доцент Михайло Іванович Голубев.

Найдовше очолював кафедру доцент Вагінак Оникович Карташян (1971–1983). Упродовж 1983–1994 рр. нею керував доцент Ельмут Христіанович Шуле. У цей період активно розвивалася лабораторна база, поліпшилося естетичне оформлення кафедри, що свідчило про особистість Гельмута Христіановича як про вимогливу до себе людину, що дотримується внутрішнього порядку. Він буквально заряджав своєю працездатністю викладачів і співробітників.

Упродовж 1994–2003 рр. кафедрою керував професор Михайло Васильович Загірняк. За цей час очолюваний ним колектив досяг значних результатів у міжнародній діяльності. Було зроблено шість доповідей на всесвітніх конгресах у Польщі та Італії, понад 20 доповідей на міжнародних закордонних симпозиумах, встановлено довготривале співробітництво з Технічним університетом у м. Познані (Польща).

За плідну освітню й наукову діяльність у 2003 р. професора М. В. Загірняка було призначено ректором



Лабораторні заняття на кафедрі «Електротехнічні системи електроспоживання»

Кременчуцького політехнічного університету, і кафедру «Електромеханіка» очолив доктор технічних наук, професор О. С. Захарчук.

У 2007 р. дві кафедри, «Електротехніка» і «Електромеханіка», було об'єднано в одну — **«Електромеханіка»**. Мета об'єднання — зробити всі кафедри факультету випускними, що дасть змогу підвищити якість навчального процесу.

У зв'язку із сучасними потребами у підготовці фахівців у галузі електропостачання у 2007 р. на факультеті відкрили нову спеціальність — «Електротехнічні системи електроспоживання» і створили нову кафедру — **«Електротехнічні системи електроспоживання»**, яку очо-

лив декан факультету, професор О. С. Захарчук. На ній почали працювати наймолодші перспективні викладачі кафедри електромеханіки. Молода кафедра насамперед продовжила найкращі традиції своїх попередників, зокрема взялася за створення сучасної матеріальної бази.

До 90-річчя університету, за 3 роки існування кафедри, було модернізовано 4 лабораторії в першому корпусі і створено міжфакультетський комп'ютерний центр на 120 комп'ютерів

у двоповерховому будинку загальною площиною 600 кв.м. На тій же площі створено лабораторний корпус факультету, в якому лабораторні роботи будуть виконувати фронтальним способом, що значно поліпшить навчальний процес із професійних дисциплін.

Усі ми користуємося електричною енергією, але надійність електропостачання залежить насамперед від професійного рівня фахівців, які обслуговують системи електропостачання. Тож аби готувати висококваліфікованих спеціалістів, нашому факультету потрібна передусім потужна матеріальна база. А це — сучасні навчальні лабораторії, комп'ютерна техніка. Тому основною концепцією нашої діяльності є підвищення професійного рівня викладачів і створення на факультеті сучасної матеріальної-технічної бази.



Практичне заняття в лабораторії